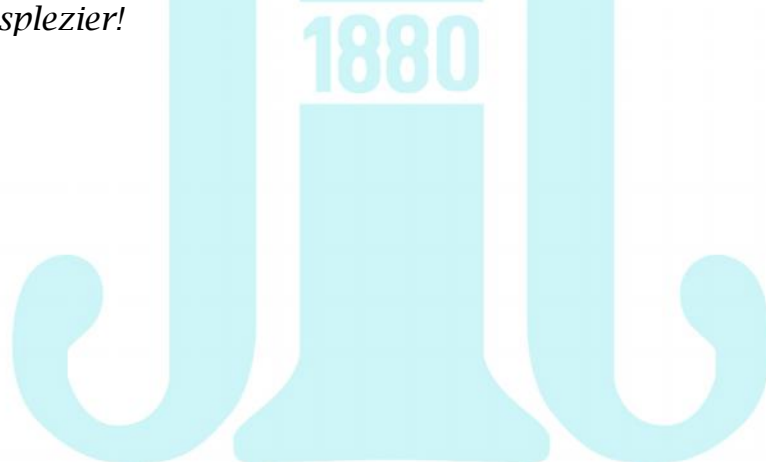

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

KLEINE OLIVER

jeugdtoneel in twee bedrijven

door

1880

Yan Gout

Naar “Oliver Twist” (1837) door Charles Dickens

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2006

Nr.2902

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *KLEINE OIVER* op te voeren moet de naam van auteur *YAN GOUT* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2006/220/012
ISBN 978-90-385-09464

© 2006 Toneelfonds J. Janssens/Yan Gout
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

(Onbeperkt aantal spelers)

GROOTVADER : de oude Oliver die zijn verhaal vertelt; zit de hele tijd op de scène. *(tekst: veel en op onverwachte momenten; mag wel sommige dingen aflezen; moet zeer alert zijn)*

OLIVER TWIST : een gevoelige jongen over wie door anderen beslist wordt. Kan zijn zegje doen als het nodig is, maar laat meestal alles gebeuren. Het onderdanige type, behoorlijk naïef. *(uiteraard veel tekst, maar enkel in deel I)*

MISS CORNEY : moeder van het weeshuis; wreed, zonder scrupules; reageert haar frustraties af op de haar toegewezen kinderen. Heeft een oogje op Bumble, maar alleen om zijn geld en positie; *(tekst: matig)*

MISTER BUMBLE : vertegenwoordiger van het gemeentebestuur; controleur van het weeshuis. Onnozele hals. Laat zich door Corney op sleeptouw nemen. *(tekst: matig)*

MISTER SOWERBERRY : begrafenisondernemer; schraal en mager; denkt Alleen aan zijn zaak. Beschouwt Oliver als een echte leerjongen, maar krijgt tegenstand van zijn vrouw. *(tekst: haast geen)*

EMILY : de vrouw van de begrafenisondernemer; hardvochtig en bijna even wreed als Corney. *(tekst: haast geen)*

NOAH : meestergast bij Sowerberry; gebruikt Oliver om zijn driften bot te vieren; toekomstige boef, 'smeerlapje'. *(tekst: kort maar ruw)*

CHARLOTTE : liefje van Noah; venijnig en vals. *(tekst: weinig)*

FAGIN : leider van een bende zakkenrollers; vieze, magere man met lange onverzorgde baard en warrige haardos; smerige lange jas, handschoenen zonder vingers; hij mist een tand. *(tekst: dragende rol; zeer veel; indien mogelijk liefst een volwassene)*

JACK DAWKINS : door zijn vrienden Rappe Jack genoemd; een van de boefjes van Fagin; een rare snuiter, klein van gestalte, maar met de manieren van een volwassen man. Lange herenjas, hoed, strik, dikke geribde broek, halve laarzen. *(tekst: matig)*

CHARLY : een van de boefjes van Fagin. Helper van Rappe Jack. *(tekst: niet veel)*

NANCY : vrouwelijk lid van de dievenbende van Fagin; liefje van Bill Sikes; frêle en breekbaar, maar gebonden aan de ruwe Bill; wil Oliver wel helpen, maar is verstrikt in het netwerk van misdadigheid. *(tekst: niet zo veel, maar regelmatig op scène en dragende rol)*

BILL SIKES : een ruwe bandiet; het kwaad in hoogsteigen persoon; meester over Nancy, die hij behandelt zonder het minste respect. *(tekst: behoorlijk wat, en zeer brutaal; liefst een volwassene)*

MONKS : de stiefbroer van Oliver; aast op de erfenis en wil Oliver zo snel mogelijk kwijt. Slecht karakter ; vuil, slordig en brutaal. *(tekst: matig, maar ruw)*

MENEER BROWNLOW : deftige heer (50) uit rijke familie. Gelooft in liefdadigheid, maar moet dat regelmatig bekopen. Blijkt later de vriend van de vader van Oliver te zijn. *(tekst: veel, dragende rol)*

VICTORIA : zus van meneer Brownlow; ze bemoedert hem en wil de baas spelen; kokette dame (45), maar stuurs; gesteld op respect voor haar klasse. *(tekst: weinig)*

MENEER MAYLLIE : eigenaar van het huis in Kensington waar wordt ingebroken. *(tekst: haast geen)*

MEVROUW MAYLLIE : zijn vrouw. *(tekst: haast geen)*

Figuratie: *(met af en toe een zinnetje tekst)*

* 3 kleinkinderen van grootvader Oliver: Carla , Peter, Lisa *(zitten de hele tijd mee op het podium bij de oude Oliver; moeten alert zijn; hebben hier en daar een zinnetje op onverwachte momenten)*

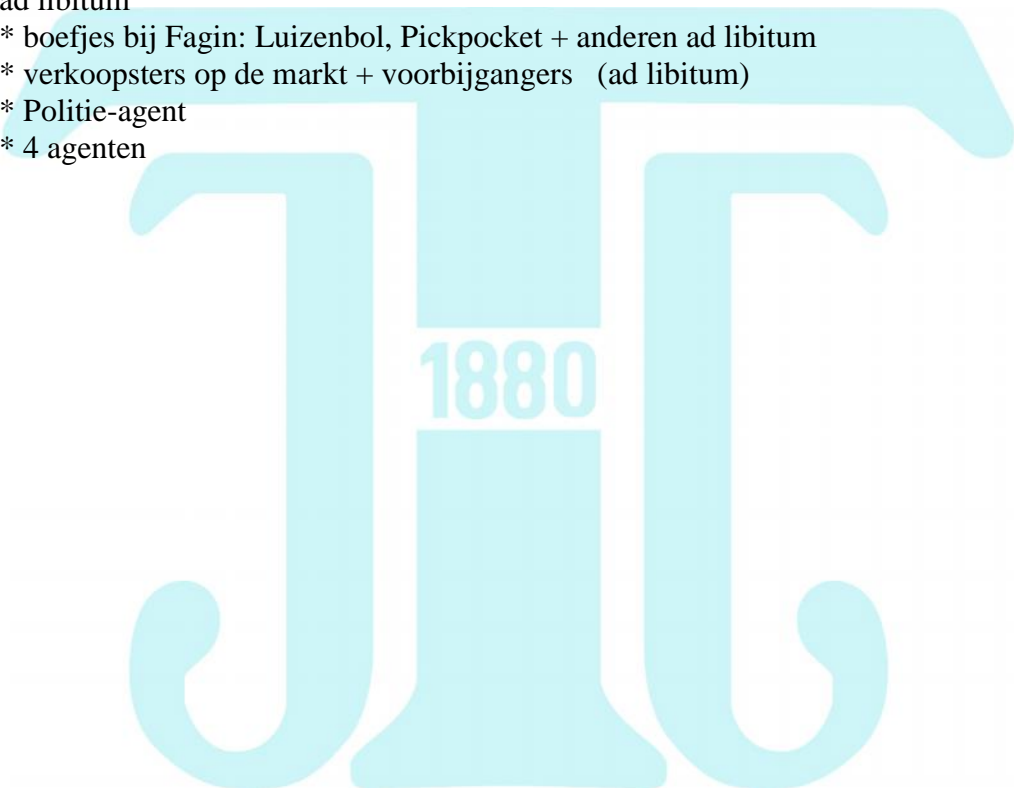
* kinderen in het weeshuis: Chuck, Tiby, Leila, Horse, Wing, Clay + anderen ad libitum

* boefjes bij Fagin: Luizenbol, Pickpocket + anderen ad libitum

* verkoopsters op de markt + voorbijgangers (ad libitum)

* Politie-agent

* 4 agenten

EERSTE DEEL

Intermezzo 1: inleiding

(Bij de aanvang zit er een oude man in een gemakkelijke leunstoel. Aan zijn voeten zitten drie kinderen die hem aanporren een verhaaltje te vertellen.)

CARLA (kind 1) : Vertel ons nog eens wat, grootvader.

PETER (kind 2) : Ja, opa, nog een verhaaltje van toen jij jong was.

GROOTVADER : Och, kinderen, dat is al zo lang geleden.

LISA (kind 3) : We willen het toch horen, opa.

GROOTVADER : *(met een zucht)* Wat moet ik dan vertellen?

CARLA : Wat er met jou gebeurd is.

PETER : Hoe je hier terechtgekomen bent.

LISA : Hoe je zo rijk bent geworden.

GROOTVADER : Maar jullie weten alles al. Ik heb jullie al zo dikwijls over de kleine Oliver verteld.

LISA : We willen het nog eens horen, opa.

GROOTVADER : Je kunt mijn verhalen toch zelf lezen? Ik heb alles opgeschreven. Zo weet iedereen wat er met mij is gebeurd.

CARLA : Dat is niet hetzelfde, grootvader.

PETER : Doe je het alstublieft?

GROOTVADER : Nu goed dan. Nog één keer. Haal jij mijn boek eens, Carla.

(Carla gaat boek halen. Grootvader doet teken aan Peter om de staande lamp aan te steken.)

(Plagerig) Moet ik echt voorlezen?

KINDEREN : Natuurlijk, opa! *(zetten zich in een gemakkelijke luisterhouding)*

(Grootvader opent z'n boek en begint in stilte voor zichzelf te lezen. De kinderen worden ongeduldig. Op het toneel staan de voornaamste acteurs opgesteld. Telkens als grootvader iemand voorstelt, wordt de figuur belicht. Daarna verdwijnt die van het podium.)

GROOTVADER : Voor ik met mijn verhaal begin, moeten jullie de personen kennen die in mijn leven een grote rol hebben gespeeld. Daar waren er bij van wie ik heel veel hield. Er waren er ook die een grondige hekel aan mij hadden en die mij liefst van al van het toneel hadden zien verdwijnen.

PETER : Grootvader toch!

GROOTVADER : Zo denk ik in de eerste plaats aan mijn avonturen in London. De oude Fagin die een groepje zakkenrollers leidde met list en bedrog ... Zijn rechterhand, Jack, Rappe Jack voor wie hem beter kende. Hij moest mij het zakkenrollen leren... Nu denk ik ook terug aan de gemene Monks, die mij naar het leven stond en aan Bill Sikes, een bandiet die er zelfs niet voor terugschrok zijn eigen liefde Nancy te vermoorden.

KINDEREN : *(schrikken)* Vermoorden??

GROOTVADER : Tja, het is geen prettig verhaal. Ik weet niet of jullie dit echt wel willen horen.

LISA : Natuurlijk, grootva.

PETER : Het loopt toch goed af?

GROOTVADER : Gelukkig wel. Anders zou ik hier nu niet zitten ... In mijn verhaal treden gelukkig ook lieve mensen op. Meneer Brownlow en zijn zuster Victoria bijvoorbeeld. Zij vingden me in hun huis op en maakten van mij een deugdzaam jongen. Maar ik ga te vlug. Laten we alles netjes op een rijtje zetten... Het begon allemaal in het armenhuis. Mijn moeder heeft mijn geboorte niet overleefd. Ik heb haar dus nooit gekend en werd opgevoed door miss Corney, een norse vrouw die door de gemeente werd betaald voor dit werk. Miss Corney zorgde voor mij tot ik oud genoeg was om voor mezelf op te komen. En ik was daar niet alleen. Er verbleven nog meer weeskinderen in haar huis.

Hoe meer kinderen ze onderhield, hoe meer geld ze kreeg van de Raad.

CARLA : Het was daar vast niet gezellig?

GROOTVADER : Zeker niet! Miss Corney liet ons geen ogenblik met rust. De hele dag moesten we voor haar werken: oude kleren sorteren en verstellen, stof afnemen, wassen, schrobben en schuren. Af en toe moesten we ook vuile karweitjes opknappen. Flessen spoelen of de kakkerlakken uit het meel halen, waarmee ons brood werd gebakken.

KINDEREN : Bah!

GROOTVADER : We kregen meer slaag dan eten en we hadden altijd honger, maar miss Corney wilde ons niet méér geven. ‘Wie te veel eet, overlaadt zijn maag en met te veel kleren aan je lijf kunnen jullie niet vlot bewegen,’ zei ze. Ja, kou hadden we ook, want de winters kunnen bitter koud zijn in Engeland. Op mijn negende verjaardag gebeurde er iets merkwaardigs....

Scène 1 : het armenhuis

(De weeskinderen zijn druk in de weer met het sorteren van oude kleren; sommigen schrobben de tafel of schuren de vloer.)

CORNEY : *(roert in de kookpot)* Waar is Oliver?

CHUCK (weeskind 1) : In het kolenhok, miss Corney.

CORNEY : In het kolenhok? Wat doet die vlegel daar? Wil hij weer aan het werk ontsnappen, misschien?

CHUCK : U hebt hem er zelf ingestopt, miss Corney.

CORNEY : Heb ik dat? Nu ja, daar zal ik dan wel een goede reden voor gehad hebben.

TIBY (weeskind 2) : Hij zei dat hij honger had, miss Corney.

CORNEY : Honger? Hoor ik dat goed? Honger? Wat een onbeschoftheid! Zie je wel dat ik een goede reden had om hem op te sluiten. Weet die vlegel wel hoe ik me uitsloof voor jullie, stelletje schooiers? Als ik niet voor jullie zorgde, zouden jullie allemaal eindigen in de goot, allemaal, zonder uitzondering. Ik geef de beste jaren van mijn leven om jullie een fatsoenlijke opvoeding te

geven en dat klaagt van honger!

CHUCK : Ik heb niet geklaagd, miss Corney.

TIBY : Ik ook niet, miss Corney. Ik was tevreden met de korst brood die ik deze morgen heb gekregen.

CORNEY : Maar goed ook. Jullie moesten blij zijn dat jullie hier zo goed verzorgd worden. Alle dagen pap van de beste havermout die er is. Een hele schep per liter water en dat klaagt van nog honger. Ondankbare troep! Hoe durven jullie! *(tot een van de weeskinderen)* Ga Oliver halen. We zullen hem eens laten voelen wat werken is.

KINDEREN : Jawel miss Corney. Dank u wel, miss Corney.

CORNEY : *(tegen zichzelf)* Dat kruiperige gedoe. Ik word er niet goed van. *(imiteert de kinderen)* Jawel, miss Corney ! Zeker, miss Corney ! Pff! Schooiers!

LEILA (weeskind 3) : *(op)* Er is bezoek, miss Corney. Meneer Bumble is er.

(Bumble op. Hij vult de hele ruimte. Kijkt om zich heen. Lacht breed naar miss Corney. Alle kinderen staan stokstijf. Bumble wil het woord nemen, maar wordt onderbroken.)

CORNEY : *(gooit onmiddellijk het roer om)* Welkom, meneer Bumble. U komt net op tijd. We gingen juist aan tafel. Nu kunt u met eigen ogen zien hoe goed miss Corney voor haar lieverdjes zorgt.

BUMBLE : O, maar ik weet zeker dat miss Corney goed voor de kinderen van het armenhuis zorgt.

(De kinderen gooien alle kleren op een hoop en vormen een lange rij aan de kookpot. Oliver komt binnen en sluit achteraan aan. Corney schept de pap uit. Iedereen krijgt een piepklein schepje en gaat aan tafel rechtstaan achter de stoelen.)

BUMBLE : *(tikt theatraal met z'n stok op de vloer)* God in de hemel, wij danken u voor deze overvloedige maaltijd die we van onze weldoeners mogen ontvangen. In ruil zullen we nog beter ons best doen en nooit meer reclameren. Amen.

KINDEREN : Amen

(Ze vallen op het eten aan als uitgehongerde wolven. In een mum van tijd is alles op. Iemand begint met z'n lepel op tafel te slaan. De anderen volgen in koor. Corney en Bumble trekken zich daar niets van aan; staan met elkaar te flikflooien.)

HORSE (weeskind 4) : Die pap is niet te vreten. Ik moet er haast van kotsen.

WING (weeskind 5) : Er is niets anders, jong, en mijn maag blijft maar grommen.

CLAY : (weeskind 6) : *(zit naast Oliver. Stoot hem aan; gemeen)* We vragen nog een portie. Hee, Oliver, jouw beurt, kerel. Ga ons nog eens wat vragen.

OLIVER : Ik? Waarom ik weer?

WING : *(dreigend)* Je weet wat je te wachten staat als je het niet doet.

OLIVER : *(staat bang op en loopt onder doodse stilte tot aan de kookpot. Steekt zijn kom uit)* Alstublieft, miss Corney, mag ik nog een schepje?

CORNEY : *(laat Bumble los; verbluft)* Wààà? ...

BUMBLE : *(al even verbluft)* Wat zeg je, jongeman?

OLIVER : Ik heb zo'n honger, meneer. Mag ik nog een schepje?

CORNEY : Hoe durf je? *(terwijl ze hem een paar kletsen verkoopt)*: Wie denk jij wel dat je bent? Dacht je dat het hier een luxehotel was? *(tot Bumble)* Dat voert geen klap uit en dat komt vragen om méér. Dat joch is nooit tevreden, meneer Bumble. Dit kereltje wordt nog eens mijn dood, neem dat van me aan.

BUMBLE : Hoe heet dat ondankbaar kind?

CORNEY : Oliver, meneer Bumble. Oliver Twist. Een naam om nooit te vergeten.

BUMBLE : Hoe durf je, Oliver ? Kereltjes als jij verpesten hier de boel. Boefjes als jij eindigen aan de galg.

OLIVER : De andere kinderen hebben ook honger, meneer Bumble.

BUMBLE : Nee maar! Dat is ongehoord! Dat leeft op kosten van de gemeenschap, dankzij de liefdadigheid van vriendelijke mensen uit de stad en dat durft zoiets te zeggen. *(loopt de zaal in; grijpt hier en daar een kind beet)* Jij daar! Heb jij nog honger?

HORSE : Nee meneer, ik heb echt genoeg.

WING : Ik zou echt niets meer binnen krijgen.

CLAY : Als ik nog één schepje neem, kots ik alles onder, meneer.

BUMBLE : Zie je wel. Alleen Oliver Twist heeft nog honger.

CORNEY : Altijd opnieuw Oliver ! Ik weet echt niet wat ik ermee moet aanvangen.

BUMBLE : Ik zal hem meenemen, miss Corney. *(tot Oliver)* Ik verkoop jou aan de eerste de beste die jou wil hebben.

CORNEY : Wie wil zo een kind nu hebben?

BUMBLE : Ik vind wel iemand. Ik geef hem er vijf pond bovenop, als een soort ... schadevergoeding. *(lacht spottend; grijpt Oliver bij z'n nekvel)*. Kom jij maar eens met me mee, ondankbaar joch. Deze lieve, vriendelijke dame werkt zich uit de naad voor jou en jij durft nog te protesteren. Jouw plaats is tussen boeven en schurken. We zullen voor jou eens een ander adresje zoeken.

CORNEY : Dank u wel, meneer Bumble. Ik weet niet wat ik zonder u zou moeten beginnen.

BUMBLE : Voor jou loop ik door een vuur, miss Corney, dat weet je toch? *(tot de kinderen)* En jullie: terug aan het werk en vlug een beetje.

Intermezzo 2

GROOTVADER : Zo verliet ik hals over kop het weeshuis. Ik wist echt niet of ik dat prettig of jammer moest vinden. Ik was blij dat ik van miss Corney en een paar vervelende kereltjes verlost was, maar van de andere kant wist ik helemaal niet waar ik zou terecht komen. Het kon immers nog veel erger en in het armenhuis heb ik toch ook een paar gelukkige ogenblikken gekend. Meneer Bumble nam me dus mee de straat op. Ik had het nare gevoel dat hij woord zou houden en dat bleek ook het geval te zijn. Onderweg ontmoetten we meneer Sowerberry, de begrafenisondernemer.

Scène 2 : op straat

SOWERBERRY : Wat een gelukkig toeval, meneer Bumble. Ik was net op weg naar het weeshuis, de maat nemen voor een paar kistjes. Dat zijn er weeral drie deze week.

BUMBLE : Ach ja, die arme kindjes. Miss Corney zorgt voor hen zo goed ze kan, maar Magere Hein is haar altijd te vlug af. Het leven wordt ook almaar duurder en de kinderen eten haar de oren van de kop. Ze kan dat niet blijven betalen.

SOWERBERRY : Nu we het toch over geld hebben, jij bent me nog wat schuldig, Bumble. Tachtig pond als ik me niet vergis.

BUMBLE : Ik weet het, m'n beste Sowerberry. Maar zoals ik al zei: het geld groeit niet op onze rug... Als ik je nu deze jongen eens cadeau gaf. Het zou een goede leerjongen voor je zijn. Is dat geen goede deal? Ik geef je er nog vijf pond bovenop, dan zijn we zeker quitte.

SOWERBERRY : *(keurt Oliver)* Dat kereltje is vel over been. Wat kan ik daarmee aanvangen?

BUMBLE : Maar hij is taai, hoor. Laat hem maar flink werken. En geef hem vooral niet teveel te eten. Van eten worden ze alleen maar lui en dik.

SOWERBERRY : Ik weet echt niet wat ik met hem moet doen.

BUMBLE : *(plotse ingeving)* Je zou hem voor de begrafenisstoet kunnen laten uitlopen. Dat heeft altijd effect. Hij is een meester in het opzetten van zielige gezichten, is het niet, Oliver?

SOWERBERRY : *(bekijkt Oliver met meer aandacht)* Daar zeg je me zo wat. 't Is geen slecht idee.

BUMBLE : Geen slecht idee? Een prachtidee is het! Geen enkele begrafenisondernemer heeft zo'n lijkbiddertje. Het is iets totaal nieuws! ... Ik zie het zo voor me: een kinderbegrafenis en daar zo'n mager lijkbiddertje voor met een zwarte jas en een hoge hoed... Ik zou geen twee keer nadenken. Je zou het dubbele tarief kunnen vragen voor zo'n lijkdienst.

SOWERBERRY : *(is gewonnen voor het idee)* Je hebt overschot van gelijk, meneer Bumble.

BUMBLE : Dan is de zaak dus geklonken? ... Goed zo. (*duwt Oliver in de armen van Sowerberry*) Die vijf pond bezorg ik je nog wel. En nu moet ik snel weg. Ik heb nog een andere dringende afspraak. (*maakt zich ijlings uit de voeten.*)

Intermezzo 3

GROOTVADER : Zo kwam ik in het huis van meneer Sowerberry terecht. De begrafenisondernemer was de slechtste nog niet. Hij meende het goed met mij. Hij beloofde me een deftig zwart pak en een hoge hoed en hij zou me leren wat ik moest doen als ik voor de lijkstoet liep. Maar zover kwam het niet: zijn vrouw Emily was een kreng -excuseer me de uitdrukking, maar zo is het. Ze schold haar man uit voor al wat lelijk was, omdat hij mij had meegebracht. Van haar kreeg ik haast niets te eten. Ze joeg me de kelder in om van me af te zijn. En dan was er ook nog Noah, de meestergast, een griezel zoals je er zelden een ziet, en zijn liefje Charlotte, het keukenhulpje.

(*Men hoort het schaven van planken*)

Scène 3 : de winkel van Sowerberry

SOWERBERRY : Kijk eens, Emily, wat ik heb meegebracht. Onze nieuwe lijkbidder.

EMILY : Wat een mager scharminkel. Waar heb je die opgevist?

SOWERBERRY : (*enthousiast*) Ik kreeg hem van meneer BUMBLE :met nog vijf pond er bovenop. Als dät geen koopje is! Ik ga hem voor de lijkstoet laten uitlopen. Dat wordt een prachtig gezicht.

EMILY : Hij is vel over been. Als je er mee schudt, valt hij uit elkaar.

SOWERBERRY : Dat zei ik ook al, maar hij is taai, Emily. Dat heeft meneer Bumble me verzekerd. Bekijk zijn gezicht eens. Vind je ook niet dat er iets droefgeestigs van uit gaat? Dät zal op het gemoed van de mensen werken, je zult het zien!

EMILY : Ik vertrouw hem voor geen cent. Wie zegt dat het geen dief is of een gemene

inbreker? *(tot Oliver)* Hoe heet je?

OLIVER : Oliver, mevrouw.

EMILY : Waar is je moeder?

OLIVER : Die is dood, mevrouw. Ik woonde in het weeshuis bij miss Corney.

EMILY : En je vader? En je broers en zussen?

OLIVER : Die heb ik niet, mevrouw. Ik ben helemaal alleen op de wereld.

EMILY : Zie je wel. Dat kind komt uit het armenhuis. Die zijn allemaal onbetrouwbaar van voor tot achter. En dat breng jij hier binnen!

SOWERBERRY : Laat hem, Emily. Hij moet zich eerst wat kunnen aanpassen. Geef hem alvast wat te eten. Dat kind is uitgehongerd.

EMILY : Moet ik hem te eten geven ook? Zo zullen we wel rijk worden! Je zou beter eerst eens nadenken voor je “hulpjes” meebrengt. *(roept tegen haar zin)* Charlotte... Breng eens wat van die overschotjes.

CHARLOTTE : *(off scène)* Jawel, mevrouw.

SOWERBERRY : *(tot Oliver)* En na het eten kan je kennismaken met Noah. Hij zal je wel wegwijs maken in de gewoonten van dit huis. Er wacht jou een grote toekomst in dit vak, jongen... Zo, ik moest maar weer eens aan het werk. Er moeten nog drie kisten gemaakt worden voor het gemeentebestuur. *(af)*

CHARLOTTE : *(op met een ijzeren bordje; merkt Oliver; schrikt)* Oh! Ik dacht dat het voor de hond was.

EMILY : Geef maar hier. Dat joch is niet veel beter gewend. En ga Noah roepen.

(Charlotte af. Emily zet het bord op de grond. Oliver vliegt er op af en schrikt alles snel naar binnen. Emily walgt haast van de aanblik, denkt dat ze moet overgeven en loopt weg. Noah op met een zeer aanhankelijke Charlotte aan zijn arm.)

NOAH : *(brutaal tot Oliver)* Wat doe jij hier, bleekscheet?

OLIVER : Ik ben de nieuwe leerjongen. Ik kom jullie helpen. Meneer Sowerberry zegt dat ik voor de begrafenisstoet moet uitlopen met een zwart pak en een hoge hoed op...

NOAH : Oh ja? Dacht je dat? En terwijl jij de schone meneer uithangt, zal ik me hier kromwerken, zeker? Dan ben je aan het verkeerde adres, kereltje.

OLIVER : Meneer Sowerberry heeft gezegd dat jij me de gewoonten van het huis moet leren.

NOAH : Natuurlijk. Wie zou dat anders doen hier in huis? Ik ben de meestergast en jij wordt mijn knechtje, kereltje, en je doet alles wat ik zeg en precies zoals ik het zeg, heb je dat goed begrepen?

(Charlotte moedigt hem aan door smalend te lachen.)

OLIVER : Maar Noah, ik ...

NOAH : En voor jou ben ik “meneer” Noah, niet meer of niet minder. “Meneer” Noah, begrepen? Ik ben jouw baas en jij doet wat ik zeg... De nieuwe lijkbidder, zie dat daar staan!

OLIVER : Alleen maar voor de kinderbegravenissen, zei meneer Sowerberry.

NOAH : *(aangemoedigd door zijn succes)* Ik geloof dat de ouwe een slag van de molen heeft gekregen! Jij bent een misselijk kereltje, weet je dat? Dat komt hier net binnen en dat krijgt de mooiste postjes, de lekkerste hapjes. Ben jij misschien het lieverdje van de grote baas en kom je me hier een beetje pesten? Dat zal zo niet aflopen, kerel, wees daar maar zeker van!

OLIVER : Ik doe toch maar alleen wat meneer Sowerberry zegt.

NOAH : Heb jij wel ooit een klap uitgevoerd in je leven? Heb jij al ooit een nagel in een plank geklopt? *(grijpt Oliver bij de arm en draait die om)* Bekijk die handjes eens. Zo gaaf en zacht. Die hebben nog nooit moeten werken. Vooruit, zeg op, waar kom jij vandaan? Wie ben jij?

OLIVER : Au! Au! Je doet me pijn.... Ik woonde bij miss Corney in het armenhuis.

NOAH : In het armenhuis, hé? Heeft jouw moeder je achtergelaten? Kon ze zelf niet voor jou zorgen?

OLIVER : Mijn moeder is dood. Ze is gestorven toen ik geboren werd.

NOAH : En waaraan is ze dan wel gestorven? Buikpijn? Overmatig drankgebruik?

CHARLOTTE : Ach, Noah, hou toch op.

NOAH : *(gaat onverminderd verder)* En jouw vader dan? Een nietsnut die zijn vrouw en kinderen in de steek liet, zeker? *(laat Oliver los en gooit hem in de hoek).* Wat jammer toch dat ze er niet meer zijn. Nu moet je helemaal voor je zelf alleen zorgen... Ik wèèt wie jouw moeder was, kereltje. Ze was een slet, een straatmadelief die achter de mannen aanliep en er nog geld voor kreeg ook. En jij bent haar product, haar ongelukje, haar oogappel.

OLIVER : Dat is gelogen! Mijn moeder was mooi en lief. Ze wou best voor mij zorgen, maar ze kàn het niet meer. Ze is dood.

CHARLOTTE : Laat hem toch met rust, Noah. Kom liever bij mij. Ik heb het koud. Je moet me wat verwarmen. En ... ik heb een verrassing voor jou...

NOAH : Hou je erbuiten, trut. Dit is mijn prooi. Ik doe ermee wat ik wil.

CHARLOTTE : Nou zeg! *(draait zich verongelijkt om en loopt weg)*

NOAH : We zijn nog niet uitgepraat, kereltje. Vooruit, geef het maar toe. Jouw moeder was een van die wijven die hun geld verdienen in het schipperskwartier, een sloerie, een roddeltante, een... *(straatmadelief).*

OLIVER : Hou je bek over mijn moeder, wil je? Ik wil er niet meer over praten. Mijn moeder was een nette dame.

NOAH : Jij kunt er natuurlijk niets aan doen, hé, dat ze een doortrapt slecht wijf was...

OLIVER : Ik zal je... *(kan het niet langer aanhoren; vliegt Noah aan; er volgt een gevecht.)*

NOAH : Help! Die nieuwe vermoordt me! Help!

SOWERBERRY : *(haastig op)* Wat gebeurt hier? Noah? Oliver? Laat los! Laat los, zeg ik. *(trekt ze uit elkaar)*

(Emily en Charlotte samen op. Charlotte knielt bij Noah om hem te troosten. Noah profiteert van de situatie en speelt extra komedie.)

CHARLOTTE : Kijk nu eens wat dat crapuul gedaan heeft. Heel zijn gezicht ligt open.

EMILY : Zie je nu wel dat het een onbetrouwbaar kereltje is. En zoiets neem jij in huis! Maar dat zal niet zo niet aflopen. Ik gooi hem eruit. Zulke schooiers hoef ik niet in mijn huis. Eruit jij! Nu dadelijk! *(ze jaagt Oliver met een bezem)*

achterna tot af)

Intermezzo 4

GROOTVADER : Ja, die familie Sowerberry... Eigenlijk had meneer Sowerberry het goed met me voor. Hij wilde me opleiden en me een eerlijk beroep leren. Maar bij miss Sowerberry had ik het van het eerste moment verknald. En Noah was zo'n gemene kerel. Als ik daar nu nog aan terugdenk, krijg ik koude rillingen. Weet je dat hij er later met de kassa vandoor is gegaan?

LISA : Schande! Ongehoord!

CARLA : Wat gebeurde er verder met jou, grootva?

PETER : Ging je terug naar het weeshuis bij miss Corney?

GROOTVADER : De hemel beware me! Nee! Nooit van m'n leven wilde ik nog één voet in dat weeshuis zetten. Ondanks al mijn miserie was ik blij dat ik eindelijk op eigen benen stond. Ik zou vanaf nu voor mezelf zorgen, maar hoe ik dat moest aanpakken, wist ik niet. Ik was amper negen! Ik had gehoord dat het leven in Londen stukken gemakkelijker was dan op het platteland. Dus ging ik op weg naar de hoofdstad.

LISA : Jij durfde nogal, zeg!

GROOTVADER : *(knikt instemmend)* Dagenlang zwierf ik door de velden. In de dorpjes bedelde ik om een boterham. Soms kreeg ik die, soms joegen de mensen me weg. 's Nachts sliep ik onder een brug of in het portiek van een kerk. Eén keer kon ik me in een schuur nestelen. Ik sliep in het hooi tussen de muizen en ik had nog nooit zo zalig geslapen. Maar toen de boer me 's anderendaags 's morgens vond, joeg hij de hond achter me aan. Hij hield niet van dieven en boefjes, tierde hij.

PETER : 't Is toch niet waar, zeker?

GROOTVADER : Dan maar weer op pad, richting hoofdstad. Als ik eenmaal in Londen zou geraken, zou het leven eenvoudiger zijn. Misschien kon ik wel een baantje aannemen, zodat ik niet van honger hoefde om te komen... Aan de rand van de stad ontmoette ik Jack. Rappe Jack, zoals zijn vrienden hem noemden, maar

dat wist ik toen nog niet.

Scène 4 : ergens op straat

JACK : Ook op weg naar Londen?

OLIVER : *(knikt)* Ik ben al dagen onderweg. Ik voel mijn voeten niet meer.

JACK : Ga je iemand bezoeken?

OLIVER : Niet bepaald.

JACK : Heb je geld?

OLIVER : Nee.

JACK : En jij gaat naar Londen? Denk je nu echt dat men je daar zal helpen als je geen geld hebt?

OLIVER : Ik weet niet... Misschien is er wel iemand met een goed hart.

JACK : En je wilt zeker graag ergens maffen vannacht, hé?

OLIVER : Ik vind wel een plaatsje.

JACK : Jij hebt geluk dat je net Rappe Jack tegenkomt, kerel. Toevallig moet ik ook naar Londen. Zaken, snap je? Ik ken daar een vriendelijke oude heer. Heel sjiek. Hij woont in een groot huis en er zijn altijd een heleboel gasten. Hij zal wel voor een strozak zorgen als ik het hem vraag. 't Is wel mogelijk dat hij je om een wederdienst vraagt, een jobke of een karweitje...

OLIVER : O, maar ik ben niet bang van werken, hoor. Ik ben heel sterk.

JACK : *(trekt een bedenkelijk gezicht)* Nu ja, we zien nog wel. Volg Rappe Jack maar, het zal je niet berouwen.

Intermezzo 5

GROOTVADER : Zo kwam ik laat op de avond bij Fagin terecht. Rappe Jack bracht me naar een smerig hol in een duister achterstraatje. Ik moest even knipperen met mijn ogen, toen ik er binnen kwam, maar toen zag ik een heleboel kinderen. De hele familie was aanwezig. Ze bekeken mij of ik van een andere planeet kwam.